

Ανάστασιν Χριστού θεασάμενοι (μέρος 3ο)

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία](#) / [Ορθόδοξη πίστη](#) / [Συναξαριακές Μορφές](#)

του Ανδρέα Θεοδώρου, τ. Καθηγητή Πανεπιστημίου

«Τον Σταυρόν σου Χριστέ προσκυνούμεν»,

Ἡ λατρεία τῆς Ἐκκλησίας ἐξειδικεύεται. Προσκυνούμε, Κύριε, τὸ ἅγιο πρόσωπό σου, που δὲν γνώρισε κανένα ἴχνος ἀμαρτίας. Λατρεύουμε εὐλαβικά τὸ μυστήριο τῆς λυτρωτικῆς θείας οικονομίας σου, τὴν παρουσία σου στὸν κόσμο, τὴ ζωὴ τὴ γεμάτη κακοπάθεια καὶ οδύνη που θεληματικά ἀνέλαβες, γιὰ νὰ ζήσουμε εμεῖς τὴ ζωὴ τοῦ Θεοῦ στα χαλάσματα τῆς ἀποστατημένης μας φύσεως. Δοξάζουμε τὸ ὅλο σου λυτρωτικό θείο μυστήριο, τὸ ἀπερινόητο θαῦμα τῆς θείας σου ἐνανθρωπήσεως. Εἰδικότερα ὅμως προσκυνούμε τὸ σταυρό σου, τὸ σεβάσμιο ξύλο στὸ ὁποῖο ἐξέτεινες τὶς ἀχραντὲς παλάμες σου, ἐπισυνάγοντας «τὰ τὸ πρὶν διεστῶτα», δηλαδή Θεόν καὶ ἄνθρωπο που τόσο βαθιά ἐχώρισε ἡ ἀμαρτία· τὸ τίμιον ξύλο που πότισες με τὸ ἅγιο αἷμα σου, γιὰ νὰ ξεπλύνεις τοὺς ρύπους καὶ τὰ ἀμαρτωλά ἀίσχη ολόκληρου τοῦ κόσμου καὶ νὰ κάνεις ν' ἀνθίσει στὴν ἐρημιά τοῦ Γολγοθᾶ τὸ νέο δέντρο τῆς ζωῆς, ὁ βλαστός τῆς οὐράνιας θείας βασιλείας. Προσκυνούμε τὸ ξύλο τοῦ σταυροῦ στὸ ὁποῖο ἐκάρφωσες καὶ ἐσχίσεις τὸ

γραμμάτιο των αμαρτιών μας, που τόσο αλόγιστα υπέγραψε στην Εδέμ το πρωτόπλαστο ζεύγος, «δειγματίσας εν παρρησία» τις υπενάντιες αρχές και εξουσίες, τις οποίες εθριάμβευσε με τη φωτιά του λυτρωτικού πάθους σου (Κολ. 2, 15) το ξύλο, το οποίο μας εξιλέωσε μπροστά στον Άγιο Θεό, μας έκανε και πάλι παιδιά του Θεού αγαπητά, μας άνοιξε την κλειστή πύλη της Εδέμ, οδηγώντας μας στα φωτεινά σκηνώματα του ουρανού.

Στο δυτικό εκκλησιολογικό χώρο, κυρίως τον προτεσταντισμό, υπήρχε-και εξακολουθεί νά υπάρχει-μια πολύ μεγάλη προκατάληψη εναντίον της Ορθόδοξης Καθολικής Εκκλησίας. Μεταξύ των πολλών που της καταμαρτυρούν, ότι τάχα είναι Εκκλησία χωρίς θεολογική κίνηση και ζωή, προσκολλημένη δουλικά σε μια στείρα παράδοση και τυπολατρεία, της εκτοξεύουν και τη συκοφαντία, ότι τόσο στην θεολογία όσο και στην πρακτική βίωση της πίστεώς της παραθεωρεί τη σημασία του σταυρικού πάθους του Χριστού, υπερτονίζοντας την αγία του ανάσταση. Το λιγότερο που μπορούμε να πούμε είναι, ότι οι τόσο αρνητικές εκτιμήσεις αυτές προέρχονται από προκατάληψη οφειλόμενη σε οδυνηρή άγνοια της υποστάσεως, της ζωής και του θεολογικού δυναμισμού της Ορθοδοξίας, της οποίας κέντρο σε όλες τις εκφάνσεις της ατομικής και της συλλογικής της ευσέβειας και λατρείας είναι ο τίμιος σταυρός.

«Και την αγίαν σου Ανάστασιν υμνούμεν και δοξάζομεν»·

Μετά τον τίμιο Σταυρό, το ξύλο το σεπτό και σεβάσιμο, η ορθόδοξη ευσέβεια υμνεί και δοξάζει τη ζωηφόρο του Κυρίου ανάσταση. Στη συνείδησή της οι δύο αυτές στιγμές του λυτρωτικού έργου του Χριστού πάνε μαζί, στενότατα δεμένες και αδιαχώριστες. Πίσω από το σταυρό ροδίζει η ανάσταση. Ο Γολγοθάς εκβάλλει στο νικημένο μνήμα του εξ Αριμαθαίας Ιωσήφ. Η πίκρα του σταυρικού μαρτυρίου αναλύεται στη μεγάλη χαρά και τη φαιδρότητα της θείας εγέρσεως. Και τα δύο αυτά γεγονότα η Ορθοδοξία γιορτάζει συνδιασμένα, ως Πάσχα σταυροαναστάσιμο. Η λέξη Πάσχα σημαίνει διάβαση, απελευθέρωση. Στην Παλαιά Διαθήκη οι Εβραίοι γιόρταζαν το Πάσχα τους εις ανάμνηση της απελευθερώσεώς τους από τη στυγνή δουλεία των Αιγυπτίων και της διαπεραίωσής τους στη γη των υποσχέσεων του

Θεού, τη γη την ρέουσα μέλι και γάλα. Εμείς οι χριστιανοί γιορτάζουμε το Πάσχα σαν απελευθέρωσή μας από τη σκοτεινή πνευματική δουλεία του νοητού Φαραώ, από την κακότητα και κακουργία των πονηρών πνευμάτων της αποστασίας, του διαβόλου, του άρχοντος του κόσμου τούτου (Ιω. 12, 31), συνημμένα με τη διαβίβασή μας στη γη του Θεού, στην ομορφιά και τη διαύγεια της θείας βασιλείας, στην ολοφώτεινη χώρα των αγίων και των αγγέλων. Το Πάσχα των πιστών κυριαρχείται από δύο κορυφαίες στιγμές της λυτρωτικής οικονομίας του Θεού, το πάθος και την ανάσταση. Από όποια οπτική γωνία κι αν το δούμε, θα το δούμε ενιαίο και αδιάσπαστο, άσχετα αν η Ορθοδοξία τιμά την Ανάσταση με ιδιαίτερη λαμπρότητα και χαρά πανηγυρική ως την κατ' εξοχήν εορτή της και πανήγυρη. Με το σταυρικό του θάνατο ο Σωτήρας κατήργησε «τον το κράτος έχοντα του θανάτου» (Εβρ. 2, 14), συνέτριψε την κεφαλή του νοητού δράκοντα (του διαβόλου), αφάνισε τη δύναμη της αμαρτίας, αποκατέστησε τη διαταραχθείσα σχέση μεταξύ Θεού και ανθρώπων με τη δύναμη της υπέρτατης ιλαστικής θυσίας του, δώσας τη ζωή του «λύτρον αντί πολλών» (Μάρκ. 10, 45). Στο σταυρό έπεσαν οι διαχωριστικοί φραγμοί γκρεμίστηκαν τα εμπόδια που έφρασαν την είσοδο στη ζωή, ο αποστατημένος άνθρωπος βρήκε και πάλι τον πλάστη του που έχασε στο μοιραίο περιβόλι της Εδέμ, γέμισε από Θεό το σατανοκρατούμενο λογικό δημιούργημα ενώ με την ανάσταση η φύση ντύθηκε την ομορφάδα του Θεού, άστραψαν σ' αυτήν οι φωτοειδείς χαρακτήρες της θείας ενέργειας, νικήθηκε ο θάνατος και καταπόθηκε η φθορά, όλα, άνθρωποι και κτίσματα, μπήκαν στη διάσταση της άφθορης θείας δόξης. Η νίκη κατά της φθοράς συντελέστηκε ήδη στους σκοτεινούς μυχούς του άδη, όπου η αστραπή της θεότητας ενέκρωσε το αμειδές (αγέλαστο) χωρίο του θανάτου, θραύοντας τα αιώνια δεσμά που κρατούσαν φυλακισμένα τα πνεύματα των απ' αιώνος νεκρών. Με την ανάσταση του Χριστού γέμισε χαρά η πλάση. «Ω Πάσχα λύτρον λύπης», αναφωνεί με ανακούφιση ο λυτρωμένος από την κατήφεια του θανάτου κόσμος.

«Συ γαρ ει Θεός ημών, εκτός σου άλλον ουκ οίδαμεν, το όνομα σου ονομάζομεν».

Υπάρχουν πολλοί θεοί στον κόσμο αυτό για τους ανθρώπους. Είναι οι ειδωλικοί αναπλασμοί των πραγμάτων και της φαντασίας, οι δυνάμεις και τα φαινόμενα της φύσεως, τα διάφορα δημιουργήματα, ανθρώπινα πρόσωπα και αξίες, ο πλούτος, η δύναμη και η εξουσία και πολλά άλλα που σαγηνεύουν και καθυποτάσσουν τον άνθρωπο, τα οποία ο Κύριος με μια λέξη χαρακτήρισε ως «μαμωνά» (Ματθ. 6, 24). Αυτά ο άνθρωπος τα απολυτοποιεί, τα θεοποιεί και τα λατρεύει και στην προσκόλησή του σ' αυτά χάνει τη ψυχή του.

Αυτό φυσικά συμβαίνει σε ανθρώπους υλοκρατούμενους και χαμαιπετείς, οι οποίοι είναι νεκροί πνευματικά, των οποίων θεός είναι η κοιλία (Φιλιπ. 3, 19) και η

αισθησιακή ηδονική απόλαυση («αναπαύου, φάγε, πίε, ευφραίνου».(Λουκ. 12, 19). Το ίδιο όμως δεν συμβαίνει και στην ορθόδοξη ψυχή. Αυτή ένα και μόνο Θεό έχει, τον παθόντα και αναστάντα Κύριο. Μετά τη δοξολογική ανύμνηση του πάθους και της αναστάσεως, προβαίνει στη μεγάλη δήλωση. Κύριε, δοξάζουμε και ανυμνούμε τα σεπτά πάθη σου και την ανάστασή σου, στα οποία είναι εγκλωβισμένη η ψυχή μας, γιατί εσύ είσαι ο μοναδικός και αληθινός Θεός μας· έξω από εσένα δεν γνωρίζουμε άλλο Θεό, το όνομά σου το άγιο ονομάζουμε. Σ' εσένα πιστεύουμε την τρισυπόστατη θεότητα, που μας έπλασε, μας συντηρεί, μας αγαπά και όταν πλησίασε ο χρόνος ήλθε κοντά μας στη γη για να μας σώσει από την κακότητα και την αλογιστία μας· που πέθανε κι αναστήθηκε για μας, μας δυναμώνει με τη χάρη του στη δυσκολία και την τραχύτητα της επίγειας ζωής μας και έχει ετοιμάσει για μας δείπνο στην απεραντοσύνη της θείας βασιλείας Του. Έξω από τη διάσταση του θείου σου ονόματος, το οποίο ανυμνούν οι άγγελοι στον ουρανό, υπάρχει η πνευματική νέκρωση και ο θάνατος, η αθλιότητα και η δυστυχία, η έσχατη εξαθλίωση της υπάρξεως, ο κλαυθμός και ο βρυγμός των οδόντων (Ματθ. 8, 12, Λουκ. 13, 28). Το όνομά σου, λοιπόν, Κύριε, «το υπέρ παν όνομα» (Φιλιπ. 2, 9), το όνομα του νεκρωμένου και αναστημένου μας Θεού, που είναι ο μόνος αληθινός Κύριος του ουρανού και της γης, κρατάμε βαθιά μέσα στη ψυχή μας, το κρατάμε με ευλάβεια και το δοξολογούμε, ζητώντας του να μας κρατεί κάτω από τη χάρη του, να μας φωτίζει και να μας οδηγεί αδιάπτωτα στο μακάριο αγαθό του Θεού!